

El Concili Provincial Tarraconense 1995. Avaluació i perspectives

MONS. CARLES SOLER I PERDIGÓ, bisbe emèrit de Girona.

El Concili Provincial Tarraconense del 1995 va ser un intent noble i sincer d'aprofundir en els principis doctrinals i en les intuïcions i propostes pastorals del Concili Vaticà II i d'aplicar-les en els bisbats amb seu a Catalunya.

El Concili Provincial Tarraconense del 1995 va ser un intent noble i sincer d'aprofundir en els principis doctrinals i en les intuïcions i propostes pastorals del Concili Vaticà II.

El Vaticà II era el referent. Calia concretar i realitzar el famós aggiornamento, la intenció inicial de Joan XXIII, en convocar el Concili.

Podem avançar que el CPT és ben viu, perquè és ben viu el Vaticà II, malgrat els atemptats que ha rebut i rep. Joan Pau II va proclamar que era el Concili que havia de guiar els passos de l'Església en el segle XXI.

Va ser insistent la pregària de milers i milers de cristians de tot Catalunya, durant la preparació, l'etapa diocesana de reflexió i la celebració del Concili, demanant: "Esperit, què dieu a les nostres esglésies?" Les celebracions litúrgiques en les jornades conciliars van ser exemplars i realment estimulants. Es va desvetllar una **gran esperança**. Però no les mateixes esperances per a tots.

Evangelitzar la nostra societat plural i secularitzada era la finalitat primordial. Calia que tots fóssim evangelitzats.

Fou intens el treball de preparació i amb gran participació:

Consulta prèvia (60.000 persones) per conèixer els anhels i esperances del poble de Déu.

Etapa diocesana de reflexió: 3.153 grups; 31.500 persones. De fet hi van intervenir unes 42.000 persones.

No es van presentar a la deliberació del Concili propostes elaborades en cap cúria episcopal ni en cap gabinet tancat de savis. Tanmateix no van ser pas pocs "els pares i mares conciliars" que no van participar en la consulta prèvia ni en la fase diocesana de reflexió sobre els resultats dels quals van treballar els relators i ponents de cada capítol.

Distribuïdes en els 4 capítols: Anunciar l'Evangelí a la nostra societat; la Paraula de Déu i els sagraments en les nostres esglésies; la sol·licitud pels més pobres i marginats; la comunió eclesial i la coordinació interdiocesana de les nostres esglésies, **170 resolucions constitueixen un bon compendi de doctrina pastoral** amb clar propòsit de respondre a reptes ben ponderats i facilitant-ne la concreció i els camins i mitjans.

Almenys 27 mans van intervenir en la redacció de les resolucions. No s'ha apreciat cap contradicció ni dificultat d'encaix en cap de les 170 resolucions. Cal atribuir-ho a l'Esperit Sant i al contacte diligent dels relators i ponents entre si i amb la Secretaria del Concili.

Em sembla particularment convenient **avui** recordar i subratllar per a les nostres esglésies la novetat que aporta el CPT. És novetat del Vaticà II, concretada i aplicada per a nosaltres. Davant la nostra societat secularitzada i plural, l'Església no ha de condemnar el món que el Fill de Déu ha vingut a salvar, sinó que ha d'acceptar i estimar la societat actual, perquè és la nostra i perquè, en ella, les dones i els homes de bona voluntat malden per descobrir la veritat i el bé. La nostra societat actual i la història que l'ha configurat.

Com diu Mn. Rovira Belloso, El CPT lluny de ser un rosari deslligat de 170 afirmacions, demana el mateix canvi de mentalitat que el Concili Vaticà II (És a dir,) una visió alhora escatològica i històrica (on cal anar i on som) de l'Església, media-

ció visible però transparent del Déu invisible que crida tothom a la santedat; una gran estima de la comunió, la col·legialitat i la sinodalitat, que aquí coneixem com a responsabilitat; i una visió clara de l'Església local, amb els seus elements que la fan realment catòlica: l'Evangelí, l'Eucaristia, la caritat amb els pastors i amb els més pobres i marginats, ja que tots ells constitueixen l'essencial catòlic que fa l'Església comunió de lloança a Déu. (Cf. JM^a. Rovira Belloso. "Del Vaticà II al Concili Provincial Tarraconense". (Cf. Res. 2. 4. 48. 76 i 77).

Anunciar Crist als qui el desconeixen és el que el CPT entén per evangelització, bo i reconeixent que es tracta de tot un procés, com adverteix Pau VIe. Cf. Res. 1

Per mediació visible i transparent del Déu invisible, vegeu Res. 4

Una Església que crida tothom a la santedat. Basta llegir Res. 76.

El CPT, ja en la resolució primera, "urgeix la revitalització, la vertebració i l'articulació de totes les comunitats cristianes, les quals tenen com a centre la persona de Jesucrist, per tal que siguin evangelitzadores i evangelitzades: acollidores, fidels a la missió d'ajudar gent molt diversa a refer la seva experiència de Déu, humils, fraternes i obertes a les altres comunitats". Diu també la res.1: "Es per això que ens volem comprometre encara més a favor de la comunitat cristiana, capaç de relació i de diàleg amb la gent que desconeix Crist... perquè elles siguin una mediació cada cop més

oberta entre Déu Pare i els homes i dones que Déu estima”.

Tot el Concili està centrat en un clar cristocentrisme.

En la revitalització de les comunitats cristianes amb un real reconeixement del laicat.

I la vertebració i articulació de les comunitats i dels seus membres en l'Església local amb especial sol·licitud pels pobres i els marginats.

En la resolució 2, insta tots els membres de les nostres esglésies a assumir la missió d'anunciar la salvació de Crist, tot il·luminant amb la fe i l'esperança de les grans qüestions de l'existència, a les quals sols l'amor de Crist pot donar sentit ple. Sentint-se interpel·lat pel distanciament mutu entre l'Església i molts dels homes i dones del nostre país, indiferents o practicants només ocasionals, demana l'estudi d'aquests processos, les seves causes i les seves conseqüències. En tots els textos apareix una especial sensibilitat pels allunyats de l'Església tot reconeixent la nostra possible culpabilitat.

En tots els textos apareix una especial sensibilitat pels allunyats de l'Església tot reconeixent la nostra possible culpabilitat.

El nostre Concili Tarraconense estava en línia amb la nova evangelització i amb l'Atri dels gentils. El seriós compromís l'expressen ben clarament les resolucions 4 i 5. Les 170 resolucions responen al present i són obertes al futur amb visió històrica i escatològica alhora.

El nostre Concili Tarraconense estava en línia amb la nova evangelització i amb l'Atri del gentils.

La necessària “recognitio” de Roma, per ser promulgades les resolucions del CPT, va trigar un any. Això vol dir que s'ho van mirar amb lupa. Em consta que van arribar a Roma denúncies i advertiments de que no se'n podia esperar res de bo del nostre CPT. Quan finalment va arribar la “recognitio” no vam rebre cap correcció substancial. Només correcció d'un “frare” en una citació bíblica; que s'havia de dir escola catòlica, en lloc d'escola cristiana i que s'havia de precisar que el consell d'economia parroquial el presideix sempre el rector. Desaconsellaven la freqüència de trobades interdiocesanes del clero.

Tot això era per omplir la plana. Perquè, per a la dificultat de veritat, vam haver de negociar a la Secretaria d'Estat, amb el “Sostituto” per a les relacions amb els estats, i buscar la solució amb la Congregació

dels bisbes. La dificultat era la Conferència Episcopal Tarraconense, a la que el CPT es remet en moltes resolucions. La solució va ser la “nota explicativa prèvia”, que encapçala la publicació de les resolucions.

La dificultat venia d'aquí, del Centre. Penso que d'uns dictàmens pericials, potser presentats per via diplomàtica. Darrere Tarraconense hi llegeixen Catalana amb la sospita de voler colar barbaritats teològiques i pastorals. No van trobar cap barbaritat ni cap error. Volien vetar la CET. Tanmateix continua viva i actuant.

Senyalo també algunes DIFICULTATS

Estrenàvem sistema. Fins el Vaticà II, els concilis provincials eren cosa de bisbes i d'alguns abats més importants. Ara, en la línia del Vaticà II, el cànon 443 estableix la participació de tot el Poble de Déu i determina la seva proporció amb vot consultiu. Reserva el vot deliberatiu als bisbes.

Aquesta novetat causava que pràcticament tots els participants, de tots els estaments eclesials, no entéssim a situar-nos sempre en el context pròpiament conciliar. Un concili no és el mateix que una conferència episcopal ni que un consell pastoral. Va faltar catequesi prèvia? Aclariments de Presidència? Per malaltia del President o doble presidència?

Dintre de l'Aula conciliar no tothom semblava tenir prou clar que:

La conferència episcopal és un organisme **ordinari, permanent de diàleg, exclusiu de bisbes.**

El consell pastoral és també organisme **ordinari, permanent, per assessorar, amb vot, per se, consultiu, al bisbe diocesà o al rector.**

El Concili és un organisme **extraordinari i ocasional, que té data de convocatòria i de clausura, per prendre decisions** sobre una o més qüestions determinades en la convocatòria.

En el nostre cas, feia 238 anys de la convocatòria del darrer concili. A més, l'objectiu principal, com s'ha dit abans, era concretar i aplicar a casa nostra, el Vaticà II, al cap de 30 anys, en que tantes coses havien canviat, però en fidelitat als seus principis i intuïcions i propostes pastorals El Vaticà II va ser també, un concili obert a una gran varietat de temes.

Ja en la consulta prèvia sobre possibles temes, va aparèixer la petició insistent sobre la Conferència episcopal catalana. Va ser una consigna que es va difondre i es va mantenir durant totes les etapes del Concili.

La Conferència Episcopal Tarraconense, ja abans de la celebració del Concili, va deliberar seriosament la qüestió i va concloure unànimement, sense cap excepció, que era inviable. Però va ser el tema estrella durant tota la celebració del Concili. L'únic tema que semblava interessar a la majoria dels MCS. Era tam-

bé l'interès i objectiu primordial de molts ciutadans cristians. Alguns dintre també de l'aula conciliar.

Com ja he avançat, va causar la gran dificultat per a la *recognitio romana*. I ha motivat el desinterés de molts pels molts resultats positius del CPT.

A manera de balanç

Les delegacions diocesanes i els diversos secretariats interdiocesans han revisat i adaptat els seus estatuts i procediments a la llum i a la lletra de les resolucions del CPT, després d'una seriosa reflexió.

Les delegacions diocesanes i els diversos secretariats interdiocesans han revisat i adaptat els seus estatuts i procediments a la llum i a la lletra de les resolucions del CPT.

S'han redactat els directoris demanats pel CPT, encara que no tots. Però sí els molt importants, de la parròquia i de l'arxiprestat i el de la iniciació cristiana, promulgats a tots els bisbats amb seu a Catalunya.

La sort i l'èxit pastoral del CPT, la seva influència en l'activitat i l'estil pastoral, la disponibilitat a una acció conjunta dels bisbats de Catalunya, la desitjada i proclamada unitat pastoral, tan àmpliament i ben tractada en el capítol quart del nostre concili, tot això està molt lligat a la vigència efectiva dels principis doctrinals i propostes pastorals del Vaticà II.

Avui sembla que, després d'una eufòria potser excessiva i a interpretacions abusives, ens hàgim cansat o potser s'hagi volgut corregir tant, que potser estem travessant una etapa barrejada d'enyorament, correcció, perplexitat. Tanmateix tant el Concili ecumènic com el nostre provincial porten el segell d'autenticitat eclesial.

El període preconciliar, que sembla que alguns enyoren mitificant-lo, no va ser pas tan gloriós com es pensen. Perquè de fet se sentia arreu la necessitat de canvi i veritables profetes l'anunciaven i seriosos moviments el preparaven, com el moviment litúrgic, el moviment bíblic, l'ecumènic, l'empenta dels moviments d'apostolat seglar.

No hi ha retorn al passat. És passat! Vindicar-lo és estèril !

Tornarà el Vaticà II. Joan Pau II serà profeta. Va dir que el Concili Vaticà II guiarà els passos de l'Església en la travessia del segle XXI. Amb el Vaticà II, el CPT pel que fa a concretar-lo i aplicar-lo a Catalunya. Com hem dit ja més amunt, el CPT i les seves resolucions miren, es projecten al futur. Si circula l'aire fresc de les benauran-

ces, se superen les pors i que no sigui imprescindible el certificat d'ortodòxia ni la medalla de progressista, per viure i actuar en l'Església. Llavors el cos doctrinal, els objectius i l'estil pastorals del CPT

del 1995 seran ben útils i se'n veurà la validesa. Perquè el CPT és ben viu. L'impuls i les resolucions del nostre Concili del 1995, com el Vaticà II, han de ser, per molt temps a venir, referència obligada.